

ת"פ 38739/12/12 - מדינת ישראל נגד מודי מרדכי פוגל

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 38739-12-12 מדינת ישראל נ' פוגל
תיק חיצוני: 134567/2008

בפני	כב' השופטת איטה נחמן
המאשימה	מדינת ישראל
נגד	
הנאשם	מודי מרדכי פוגל

החלטה

מבוא:

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירת איומים, עבירה לפי סעיף 192 בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק")
2. מכתב האישום עולה כי בצהרי יום ה-4.4.2008, לאור חוסר שביעות רצונו של הנאשם מרעשים שבקעו מביתו של המתלונן (שכנו של הנאשם) עקב שיפוצים שערך המתלונן בביתו, איים הנאשם על המתלונן כי ישחט אותו ואת אביו, וכי את רכבו של בעל המקצוע שעבד בבית המתלונן ישרוף.
3. ביום 20.3.2014, במעמד דיון בעניינו של הנאשם בתיק דנן, העלה ב"כ הנאשם טענה מקדמית להגנה מן הצדק בהתאם להוראת סעיף 149(10) בחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ").
4. לטענת הסניגור המלומד, כתב האישום שהוגש כנגד הנאשם הוגש בשיהוי רב של כ-4 שנים מיום שהנאשם נחקר בתחנת המשטרה, וכמעט חמש שנים מיום ביצוע העבירה נשוא כתב האישום.
5. ב"כ הנאשם נסמך בטענותיו אף על הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מחודש אוגוסט 2010 (הנחיה מספר 4.1202) בדבר משך טיפול התביעה עד להגשת כתב אישום (להלן: "הנחיות היועמ"ש"), תוך שצוין כי לפי הנחיה זו פרק הזמן המירבי העומד לתובע לשם החלטה בדבר הגשת/הימנעות מהגשת כתב אישום בעבירות מסוג עוון הינו 12 חודשים מיום שקיבל לידיו את חומרי החקירה.

6. ב"כ הנאשם הדגיש כי לאור אופייה של העבירה, היות הנאשם אדם נורמטיבי נטול עבר פלילי, חוסר עניין ציבורי וכן העובדה כי מיום העבירה לא נפתחו תיקים נוספים כנגד הנאשם, המדובר הוא בשיהוי החורג מפרקי זמן סבירים ואשר גרם לנאשם לעינוי דין.
7. עוד הוסיף ב"כ הנאשם, כי אין המדובר במקרה סבוך אשר דרש פרק זמן ארוך של איסוף ראיות, וכי השיהוי הביא לפגיעה יכולתו של הנאשם להתגונן.
8. מנגד, טען ב"כ המאשימה המלומד כי על טענת ב"כ הנאשם להידחות ממספר טעמים. ראשית, טען כי על פי הוראות החסד"פ בדבר התיישנות, הרי שבין כה וכה עמדה התביעה בזמן המוקצב לה לשם הגשת כתב אישום וכי משלא חלה התיישנות על מעשיו לכאורה של הנאשם, הרי שטענה למחיקת כתב האישום אינה ראויה בעניין זה.
9. כך, ב"כ המאשימה הוסיף וציין כי ככל שהיה שיהוי כלשהו, אותו הכחיש בלאו הכי, הרי שמדובר לכל היותר בשיהוי של כשנתיים שכן קבלת התיק ע"י התביעה ולאחר מיצוי הליכי החקירה הייתה אך בשלהי שנת 2009, וכאשר בשנת 2012 הוגש כתב האישום לביהמ"ש.
10. עוד טען ב"כ המאשימה כי הזמן שחלף לא עמד לנאשם לרועץ שכן לא הסב לו כל נזק, לא היווה עינוי דין לנאשם וכן ציין כי עניין זיכרונו/אי זיכרונו של הנאשם מהאירוע אינו מהווה פגיעה בלתי סבירה אשר בגינה יש למחוק את כתב האישום כנגדו. ב"כ המאשימה אף הדגיש כי בעניין טענות הנאשם לפגיעה לכאורית ביכולתו להתגונן כראוי היות שאינו זוכר את האירוע, הרי שביהמ"ש יוכל לעמוד על מהימנותו של הנאשם במסגרת ההליך ולהחליט בדבר.

דין:

11. כבר בפתח דברי, אציין כי החלטתי בעניין דנן הינה דחיית הטענה להגנה מן הצדק בגין שיהוי, וזאת מנימוקים רבים וכפי שיפורטו להלן.
12. ראשית, יש להדגיש ולהבהיר כי ענייננו בעבירה מסוג עוון, עבירה אשר התיישנותה עפ"י חוק (סעיף 9(א)+9(ג) בחסד"פ) הינה בחלוף 5 שנים מתום ההליך האחרון בחקירה או מיום ההליך האחרון מטעם בית המשפט, הכל לפי המאוחר יותר, וכפי שאראה בהמשך, מועד זה החל בענייננו בשלהי 2009. נוסף על כך, אף אם נבחן את מועד הגשת כתב האישום על הצד המחמיר, קרי מיום ביצוע העבירה לכאורה ביום 4.4.2008, הרי שגם אז מועד הגשת כתב האישום נופל במתחם פרק הזמן המותר המוגדר בחוק.
13. בהמשך לאמור סעיף 10 דלעיל, איני מוצאת ממש בטענת הסניגור לשיהוי של כ-4 שנים בהגשת כתב

האישום (וזאת לטענתו מיום ביצוע העבירה), וזאת אף לפי הנחיות היועמ"ש אשר עמדו בבסיס טענתו. כאמור, הנחיות היועמ"ש מציינות פרקי זמן סבירים להגשת כתב אישום, וזאת מרגע שקיבל התובע את חומרי החקירה לידי, ולא מיום ביצוע העבירה או מיום הגשת התלונה במשטרה. בענייננו, התובע ציין כי חומרי החקירה התקבלו לידי אך בשלהי 2009, כך שאף בהתאם להוראת סעיף 3(2)(ב) בהנחיות היועמ"ש עמד לטובת התביעה פרק זמן של כ-12 חודשים עד למועד הגשת כתב האישום, קרי עד לשלהי 2010. מכאן שהמדובר בשיהוי של לכל היותר כשנה ו-10 חודשים וזאת לאור העובדה כי כתב האישום נחתם כבר ביום 23.10.2012 ע"י התובע הממונה ונראה כי החתמת חותמת ביהמ"ש התעכבה לאחר שזה כבר הוגש בפועל.

14. נתון חשוב אשר יש לתת עליו את הדעת היא העובדה כי תיק זה של הנאשם אינו תיקו היחיד במשטרה, וכי לנאשם תיק נוסף ומאוחר יותר שעניינו בעבירות חמורות של אלימות ואשר קשורות באופן ישיר לתיק דנן, וזאת בניגוד מוחלט לטענותיו של ב"כ הנאשם כאמור לעיל.

בעניין זה, סבורני כי אין זה מן הנמנע שככל והתיק דנן היה תיקו היחיד של הנאשם, אפשר וכלל לא היה מוגש כנגדו כתב אישום, והרי שדיון בעניין שיהוי כזה או אחר היה מתייטר ממילא, אך היות ולנאשם תיק נוסף שנפתח בגין אירוע שהתרחש לכאורה כחודשיים לאחר האירוע בתיק דנן ואשר קשור אליו קשר ישיר לאור הנסיבות שהביאו את הנאשם לבצע לכאורה את העבירות המיוחסות לו בשני התיקים, הרי שכעת נדרשה התביעה לבחינה ארוכה יותר של התיק דנן וזאת תוך התחשבות בהחלטות שהיו אמורות להתקבל בעניין התיק הנוסף והמאוחר יותר. וכך, אך משהוחלט על הגשת כתב אישום כנגד הנאשם בתיק המאוחר יותר, הגיעה התביעה להחלטה בדבר הגשת כתב אישום בתיק דנן (כאמור, בהחלטה זו היה להגשת כתב האישום בתיק הנוסף חלק לא מבוטל).

15. בעניין הטענה לשיהוי בלתי סביר אשר יש בו בכדי לפגוע ביכולתו של הנאשם להתגונן לאור קושי בזכירת האירוע המדובר, הרי שטענה זו עשויה להיות רלוונטית במקרים סבוכים ובעלי מספר רב של עדים, אשר אפשר כי חלוף הזמן יביא לפגיעה בזיכרוןם ולסתירות כאלו ואחרות בין עדויותיהם (סתירות אשר אפשר ולא היו מתקיימות לולא השיהוי שהתקיים בעניינם).

לעומת זאת, בענייננו, רחוקים פני הדברים ממקרה היפוטתי כמתואר לעיל (ואף ב"כ הנאשם טען זאת במסגרת טיעונו). כאמור, ענייננו הוא בתיק איומים, אשר העדים היחידים לאירוע לכאורה הינם המתלונן, אביו והנאשם ואף לא איש מלבדם. זיכרוןם של המתלונן ואביו מהאירוע מתועד בתלונת המתלונן ועדות אביו, וכך אף זיכרונו (או שמא חוסר זיכרונו) של הנאשם בחקירתו. ודוק, כי אף אם נחקר הנאשם מספר חודשים לאחר האירוע המדובר ולא בסמיכות של שעות או ימים ליום האירוע, איני סבורה כי בפרק זמן זה היה שיהוי כה רב אשר הביא למחיקת זיכרונו של הנאשם כליל, ולבטח שלא לאור העובדה כי האירוע לכאורה התרחש בהמשך לסכסוך מתמשך בין הנאשם ובין המתלונן ומשפחתו (וכפי שצינתי לעיל, לסכסוך זה היה אף המשך מספר חודשים לאחר המקרה המתואר בכתב אישום זה). לעניין זה יפים דבריו של כבוד הנשיא כתוארו דאז, השו' מ' שמגר ברע"פ 6708/93 **נוביק אבינועם נ' מדינת ישראל** (פורסם בתקדין) בקובעו כי:

"טענת המבקש היא כי האישום הוגש כחודשיים אחרי האירוע המיוחס לו, הוא לא זכר אותו, ועיקרו של דבר, לא יכול היה לזכור אותו כי לא הועמד על העניין מיד עם קרות האירוע. בכך נמנעה ממנו, לטענתו, האפשרות להתגונן. טענה זו אינה מקובלת עלי. אמת המידה להרשעה היא אמינות הראיות. הזכות להתגונן נובעת ממסירתכתב אישום ומתן אפשרותלהזמין עדיסולהעיד. טענה כי הנאשם אינו זוכר את האירוע שאירע לפי ראייה מהימנת חודשיים לפני כן, אין פירושה אי מתן זכות להתגונן."

16. יתרה מכך, אין זה חדש כי נאשמים (ודברי אינם מופנים בהקשר זה דווקא לנאשם שבענייננו) נוטים, חדשות לבקרים, "לשכוח" אירועים בהם הם מואשמים וזאת כחלק מקו הגנה. וכך, ככל שדברים פרוחו מזיכרונו של הנאשם חודשים ספורים בלבד מיום האירוע, הרי שבאמצעות התיעוד במשטרה ניתן לרעון זיכרון זה כפי שנעשה לא אחת גם במקרים אחרים בהם עדויות נגבות לעיתים שנים לאחר האירוע.

17. כך, לשיטתי (ובעניין זה דומה עמדתי לגדולים ממני) הרי ששאלת הפגיעה המהותית ביכולתו של נאשם להתגונן כראוי, ראוי כי תתברר ע"י הערכאה השיפוטית בהליך עצמו, ואין זה מן הנמנע כי אם אכן תתגלה פגיעה מהותית שכזו, יורה ביהמ"ש על זיכוי של הנאשם (ראהע"פ 4384/93 **אילן מליקר נ' מדינת ישראל**). כמו כן, אדם אשר מעל ראשו מרחף אישום פלילי, יכול שאף לטובתו יהיה שיתנהל הליך בעניינו אשר יכול ויצא בו זכאי בדיון, וכך יוסר אשם מעל ראשו ולא דווקא במחיקת כתב אישום בשל נסיבות טכניות אשר בינן ובין זיכוי מאשמה אין ולו דבר.

18. בעניין הבסיס החוקי עליו בנה ב"כ הנאשם את טיעונו, קרי הנחיות היועמ"ש, מוצאת אני לנכון לציין כי הנחיות אלה אינן מגיעות כתחליף לחוק עצמו ואין בהן בכדי לגבור על הוראותיו, כל שיש בהן הוא בגדר חידודים והנחיות אשר הם בגדר "הרצוי". וכידוע, בין הרצוי ובין המצוי, שם העולם חצוי.

19. יתרה מכך, לא למותר לציין בעניין זה כי מועד פרסומן של ההנחיות הינו בחודש אוגוסט 2010, קרי כשנתיים וחצי לאחר מועד האירוע המתואר בכתב האישום דנן, וכן לאחר מועד חקירתו של הנאשם ומועד העברת חומרי החקירה לבחינת התביעה. כך, ידוע כי תחולתן של הנחיות אינה רטרואקטיבית, ומכאן הקושי בניסיונו של הסניגור המלומד להחילן על עניינו של הנאשם.

20. כמו כן, מרגע שחומרי החקירה מועברים לתביעה, הרי שהנאשם מיועד על כך, וכן מיועד בדבר האפשרות כי יוגש כנגדו כתב אישום. אשר על כן, סבורני כי אין פגיעה כלשהי בציפיותיו של הנאשם גם אם התארך מסיבה זו או אחרת (ואשר אינה חורגת מגבולות הנסבל) פרק הזמן בו הוחלט על הגשת כתב האישום. בנסיבות דנן הרי שהנאשם ידע כל הזמן כי הגשת כתב אישום הינה אפשרות סבירה בעניינו, וכל עוד לא קיבל תשובה שלילית בעניין זה ו/או שחלפה תקופת ההתיישנות, הרי שלא יכול היה לשלול אפשרות זו כאפשרות בת קיימה.

21. נוסף על האמור לעיל, נראה כי אף הפסיקה אינה תומכת באופן גורף (ובכלל) בטענות הסניגור המלומד בדבר הצורך "הזועק לשמיים" במחיקת כתב האישום בגין שיהוי בתיק זה (שאינו עולה כדי התיישנות), נהפוך הוא.

22. עובר לעיגון טענת ההגנה מן הצדק בחוק, הייתה גישת בית המשפט לעניין קבלת טענה של הגנה מן הצדק נוקשה ומסויגת מאוד. בית המשפט קבע בע"פ 2910/94 יפת נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 361, 221:

"המבחן הקובע כפי שאני רואה לאמצו, הוא מבחן ה'התנהגות הבלתי נסבלת של הרשות' היינו התנהגות שערורייתית, שיש בה משום רדיפה, דיכוי והתעמרות בנאשם ... המדובר במקרים בהם המצפון מזדעזע ותחושת הצדק האוניברסלית נפגעת, דבר שבית המשפט עומד פעור פה מולו ואין הדעת יכולה לסובלו. ברי כי טענה כגון זו תעלה ותקבל במקרים נדירים ביותר, ואין להעלותה כדבר שבשיגרה ובעניני דיומא סתם".

מבחן זה, של התנהגות בלתי נסבלת של הרשות, רוכך במידת מה בע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ, פ"ד נ"ט(6) 776. רף הפגיעה הנדרש לתחולת ההגנה הונמך, אך עם זאת עדיין הודגש, כי ביטולו של הליך פלילי מטעמי הגנה מן הצדק מהווה הליך קיצוני שבית המשפט נזקק לו במקרים חריגים בלבד. ביהמ"ש קבע (פיסקה 21) כי מטרת החלטה של ההגנה היא לעשות צדק עם הנאשם ולא לבוא חשבון עם רשויות האכיפה על מעשיהן הנפסדים, וכן כי יש לבחון את מכלול נסיבות ההליך ולא רק את התנהגות הרשות (ראו: ע"פ 5672/05, 5679/05 טגר בע"מ נ' מדינת ישראל (נבו, החלטה מיום 21.10.07). ואולם, לרוב (אם כי לא תמיד) תיוחס הפגיעה בצדקתו ובהגנותו של ההליך הפלילי להתנהגות נפסדת של הרשויות. בעניין בורוביץ' הוסיף וציין ביהמ"ש כי לא כל מעשה נפסד שעשתה הרשות החוקרת או המאשימה, או רשות מעורבת אחרת, יצדיק את המסקנה שדין האישום להתבטל מטעמי הגנה מן הצדק, זאת, בין מפני שבאיזון בין האינטרסים הציבוריים המתנגשים גובר העניין שבקיום המשפט, ובין (וזה, כמדומני המצב השכיח) מפני שבידי בית-המשפט מצויים כלים אחרים לטיפול בנפסדות מהלכיהן של הרשויות. עוד הדגיש בית המשפט בעניין בורוביץ', כי בדרך כלל יידרש הנאשם להראות שיש קשר סיבתי בין ההתנהגות הנפסדת של הרשויות לבין הפגיעה בזכויותיו, ואולם, אפשר שההליך יפגע בתחושת הצדק וההגנות גם ללא התנהגות שערורייתית של השלטונות, אך זאת רק במקרים חריגים ביותר:

"ביטולו של הליך פלילי מטעמי הגנה מן הצדק מהווה אפוא מהלך קיצוני שבית- המשפט אינו נזקק לו אלא במקרים חריגים ביותר. בדרך כלל יידרש הנאשם להראות, שהתקיים קשר סיבתי בין התנהגות הנפסדת של הרשויות לבין הפגיעה בזכויותיו. עם זאת אין לשלול אפשרות שהפגיעה בתחושת הצדק וההגנות תיוחס, לא להתנהגות שערורייתית של הרשויות, אלא, למשל, לרשלנותן, או אף לנסיבות שאינן

תלויות ברשויות כל-עיקר אך המחייבות ומבססות בבירור את המסקנה, כי במקרה הנתון לא ניתן יהיה להבטיח לנאשם קיום משפט הוגן, או שקיומו של ההליך הפלילי יפגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגינות. אך נראה כי מצב-דברים כזה אינו צפוי להתרחש אלא במקרים חריגים ביותר" (עמ' 807 בפס"ד בורוביץ; ההדגשה שלי א.ג.).

כך, בעניין בורוביץ', קבע ביהמ"ש מבחן תלת שלבי להחלת הגנה מן הצדק במקרה נתון:

"בשלב הראשון על בית-המשפט לזהות את הפגמים שנפלו בהליכים שנקטו בעניינו של הנאשם ולעמוד על עוצמתם, וזאת, במנותק משאלת אשמתו או חפותו. בשלב השני על בית-המשפט לבחון אם בקיומו של ההליך הפלילי חרף הפגמים יש משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות. בשלב זה, נדרש בית המשפט לאזן בין האינטרסים השונים... בתוך כך עשוי בית-המשפט לייחס משקל, בין היתר, לחומרת העבירה המיוחסת לנאשם; לעוצמת הראיות (הלכאוריות או המוכחות) המבססות את אשמתו; לנסיבותיהם האישיות של הנאשם ושל קורבן העבירה; למידת הפגיעה ביכולתו של הנאשם להתגונן; לחומרת הפגיעה בזכויות הנאשם ולנסיבות שהביאו לגרימתה; למידת האשם הרובץ על כתפי הרשות שפגעה בהליך או בנאשם, וכן לשאלה אם הרשות פעלה בזדון או בתום-לב. ברי כי בגיבוש האיזון בין השיקולים הנגדיים ייחס בית-המשפט לכל אחד מהשיקולים את המשקל היחסי הראוי לו בנסיבותיו הקונקרטיות של המקרה הנתון. בשלב השלישי מששוכנע בית-המשפט כי קיומו של ההליך אכן כרוך בפגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות, עליו לבחון האם לא ניתן לרפא את הפגמים שנתגלו באמצעים יותר מתונים ומידתיים מאשר ביטולו של כתב-האישום" (עמ' 807-808 בפס"ד בורוביץ').

מבחנים אלו ממשיכים להנחות את בית המשפט גם לאחר עיגון הלכת ההגנה מן הצדק בחוק.

23. ומן הכלל אל הפרט, בענייננו, לאור העובדה כי התנהלות התביעה הייתה בתוך המתחם הקבוע בחוק להתיישנות על עבירה מהסוג בו מואשם הנאשם, ולאור העובדה כי אירוע נוסף הקשור לנאשם וקשור באופן ישיר לנסיבות הכוללות הרלוונטיות אף לתיק דנן הצריך בדיקת התביעה, ולאור העובדה כי השיהוי הבלתי סביר לו טען ב"כ הנאשם אינו הלכה למעשה כה גדול כפי שטען (לכל היותר מדובר על שיהוי של התביעה המסתכם בפחות משנתיים ובין כה וכה כ-5 חודשים בלבד מיום הגשת כתב האישום בגין המקרה המאוחר יותר אשר בגינו נדרשה התארכות ההחלטה בתיק דנן), איני מוצאת כי פגם כלשהו, ככל שכזה נפל בהתנהלות התביעה, עולה כדי פגם כה חריג ועוצמתי. כך, איני מוצאת כי בהימשכות ההליך כנגד הנאשם בנסיבות המפורטות לעיל, יש בכדי לפגוע פגיעה חריפה, או פגיעה כלשהי,

בתחושת הצדק וההגינות, נהפוך הוא. וכך, זהו המקום לציין פעם נוספת כי איני מוצאת כי השיהוי בהגשת כתב האישום יש בו בכדי לפגוע ביכולתו של הנאשם להתגונן כראוי, והרי שחקירתו (כעד יחיד לבד מן המתלונן עצמו), אף אם נעשתה מספר חודשים לאחר האירוע (וכפי שצינתי איני סבורה שמספר חודשים כה רב אשר יש בו בכדי להשכיח כל זכר לאירוע בקרב הנאשם) הרי שאין בינה ובין הגשת כתב אישום בשיהוי לכאורה ולא כלום, זאת כיוון שגרסתו של הנאשם נמסרה ותועדה עוד בטרם השיהוי בהגשת כתב האישום.

24. כמו כן, אף שחומרת העבירה המיוחסת לנאשם בכתב האישום דנן אינה מן הגבוהות, הרי שלאור מכלול הפרטים אשר לכאורה הביאו להגשת כתב האישום דנן, נראה כי אין להקל ראש בעניינה, שכן, לכאורה, העבירה בה נאשם הנאשם בכתב אישום זה, היוותה אך הכנה לעבירות חמורות יותר שבוצעו לכאורה בהמשך כלפי מושאי העבירה המפורטים בכתב האישום דנן.

25. לעניין עוצמת הראיות, הרי שבשלב זה ובטרם החלה שמיעת הראיות, סבורני כי את עוצמת הראיות באופן מוחלט אפשר יהיה לקבוע אך בהליך עצמו וכי בשלב זה עוצמתן דיה על מנת שלא יאפשרו ביטול כתב האישום.

26. לאור האמור לעיל בסעיפים 21 ו-22, הרי שבחינת המבחן השלישי כפי שהתווה בעניין בורוביץ' מתייתרת.

27. נוסף על כל האמור לעיל, נראה כי אף הפסיקה הקודמת להלכת בורוביץ' וגם זו שלאחריה, תומכת בכך ששיהוי בהגשת כתב אישום, ככל שהשיהוי הינו במתחם ההתיישנות ואינו חורג ממנו, אין בו בכדי להביא למחיקת כתב אישום באופן גורף וכי יש לבחון כל מקרה לגופו. בעניין זה ראה החלטת ביהמ"ש המחוזי בע"פ (ת"א-יפו) 70770/00 **מדינת ישראל נ' משה ארויה** מפי כב' השו' (כתוארה דאז) ד' ברלינר, בה נקבע בין היתר:

"כפי שציין גם כב' השופט קמא בהחלטתו, קיימים מספר פסקי דין בהם הובעה השקפה הפוכה, ונקבע כי הגנה מן הצדק, לא נועדה ליצור תקופת התיישנות קצרה יותר, מזו שקצב המחוקק לעבירות שונות... הזדמן גם לנו לומר את דברנו בנושא זה בע"פ 71031/99 מ"י נ' שטיפנהולץ (פסקה ד')."

מקובלת עלי לחלוטין ההשקפה שהובעה בהודעת הערעור, הערוכה לתלפיות, של התביעה, כי אם יש צורך בקיצורת תקופת התיישנות, הרי זהו ענין למחוקק לענות בו, ובית המשפט אינו יכול ליצורת תקופת התיישנות שונות מאלו שנקבעו בחוק... צדק-צריך להעשות כלפי הנאשם, שעניינו נידון בתיק זה או אחר, שעל כן יש לבחון את מכלול הנסיבות הרלוונטיות. בהחלט ניתן להעלות על הדעת מצב, שבו עשיית צדק עם נאשם תתבטא דווקא בניהול ההליך נגדו, חרף הזמן שחלף, ולו גם כדי שהוא יוכל להוכיח את צדקתו, ולא להתהלך כשעננת אישום פלילי, מרחפת מעל ראשו.

מעבר לכך: גם "הצדק" עם הציבור, הוא נתון רלוונטי שיש לשקול אותו במכלול השיקולים (פסקה ו').

אציע לחברי לקבל את הערעור, לבטל את זיכוי של המשיב מן העבירות שיוחסו לו באישום הראשון ולהחזיר את הדין לבית משפט קמא, על מנת שידון באישום לגופו. בבג"צ 6972/96 התנועה לאיכות השלטון נ' היועץ המשפטי ואח', פ"ד נא(2) 757, בהתייחסו לסוגית ההתיישנות, אמר כב' השופט גולדברג, כי "הסדר ההתיישנות שנקבע בחוק הוא ביטוי לאיזון בין השיקולים השונים. נקודת האיזון היא בין האינטרס היסודי שבהעמדת עבריינים לדין שעוצמתו נחלשת עם הזמן ובין הצורך בהליכים מהירים. נקודת האיזון מושפעת גם מפעולתו של האינטרס בבירור האמת...". הדברים מדברים בעד עצמם, אינם טעונים פרשנות, ולשיטתי לא ניתן לחלוק על נכונותם. התיישנות לחוד, והגנה מן הצדק לחוד. אין לערבב בין הדברים (הדגשה שלי, א.נ.)." (פסקה ט').

28. וכאמור, עמדה זו זוכה לתמיכה ענפה אף בפסיקה מאוחרת להלכת בורוביץ' [ראה למשל (רשימה חלקית): ת"פ (י-ם) 1534/07 מדינת ישראל נ' קפלן רן (ניתן ביום 9.3.2009), תפח (חיפה) 3055/06 מדינת ישראל נ' בן-ארי אריאל (הכרעה מיום 26.3.2008), ת"פ (נצרת) 1756/07 מדינת ישראל נ' בן מיר יהושוע, ת"פ (נצרת) 4875-04-09 מדינת ישראל נ' חאלד אשכור, ע"פ (חיפה) 25429-01-10 זוהיר מוסטפא נ' מדינת ישראל].

29. בשם ההגיונות, אציין כי כנגד עמדה זו ישנם המצדדים בדעתה של כב' השו' א' פורקצ'יה כפי שהובאה בעל"ע 2531/01 שמעון חרמון נ' הועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל-אביב-יפו (פורסם בנבו), אשר גורסת כי:

"אחד המצבים העשויים להצמיח טענת הגנה מן הצדק בפי נאשם הוא שיהוי ניכר בהגשת כתב אישום, אף שלא חלפה תקופת ההתיישנות הסטטוטורית, מקום שניהול משפט לאחר זמן רב עלול, בנסיבות העניין, לפגוע פגיעה חמורה ביכולתו של אדם להתגונן או עלול לעמוד בסתירה עמוקה לחובת הצדק וההגיונות המתחייבים מניהול הליך פלילי תקין".

אך כאמור, הנסיבות לביטול כתב האישום אותן ציינה כב' השו' פורקצ'יה, הפכו הלכה למעשה לחלק מן המבחנים שהותוו ע"י ביהמ"ש בהלכת בורוביץ', ואשר אף לאחר בחינת עניינו של הנאשם לאורם (כמפורט לעיל) לא מצאתי כי ראוי בנסיבות העניין להורות על מחיקת כתב האישום בגינן.

החלטה:

30. אשר על האמור לעיל, ולאחר ששקלתי ובחנתי את טענות הצדדים, מצאתי כי דינה של טענת הסניגור

המלומד להגנה מן הצדק בשל שיהוי להידחות, וכי יש להותיר את כתב האישום בתיק דנן על כנו.

המזכירות תשלח העתק החלטה בדואר לב"כ המאשימה ולעו"ד יאיר רגב - ב"כ הנאשם.

ניתנה היום, א' ניסן תשע"ד, 01 אפריל 2014, בהעדר
הצדדים.